

Press for **Freedom**

Özgürlük için Basın

Press for Freedom

Özgürlük için Basın

Özgürlük için Basın projesi:

“Özgürlük için Basın” projesi genel anlamda ifade ve basın özgürlüğü için yeni bir platform kurmayı, karar alma süreçlerini etkileyen medya personelinin, sivil toplum yapısının kapasitesini artırmayı ve böylece demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü konularındaki kamuoyu tartışmalarına katılan daha dinamik bir sivil toplum yaratmayı amaçlamaktadır.

Proje kapsamında gazetecilerden, avukatlardan, STK çalışanlarından, akademisyenlerden oluşan, medyanın bağımsızlığına, insan hakları, sosyal içerme, ifade özgürlüğü, demokratikleşme konularına öncelik veren, Avrupa Birliği’nin temel değerlere bağlı bir “İfade Özgürlüğü ve Basın Etiği Daimi Komitesi” kurulmuştur. Daimi Komite, bir ulusal ve yedi bölgesel komiteden oluşmaktadır. Komitelerde yer alan avukatlar, ihlal bildirimleri için gerekli durumlarda ücretsiz hukuki danışmanlık hizmeti verecektir. İhlale uğrayanlar ücretsiz **0800 314 00 30** no’lu telefon numarasından ve internet sitesindeki ihlal bildirim sayfasından başvuruda bulunabilirler.

İfade Özgürlüğü ve Basın Etiği Daimi Komitesi, proje boyunca Türkiye’de basın ve ifade özgürlüğü konusundaki son durumu özetleyen raporlar hazırlayacak ve bu raporlar web sitesinde düzenli olarak yayınlanacaktır.

Proje kapsamında mesleki etik; basın ve ifade özgürlüğü; yazılı, elektronik ve görsel-işitsel medya ve karşılaşılan tehlikeler; sunum ve düzenleme teknikleri; sosyal güvenlik eğitimi; zaman yönetimi eğitimi olmak üzere mesleki eğitimler verilecektir

Projenin birinci yılının sonunda hazırlanan raporlarının tartışılacağı, genel katılıma açık ulusal bir konferans organize edilecektir. Konferansta paneller ve atölye çalışmaları düzenlenecektir.

Projenin kapanış etkinliği olarak ise ikinci yılın sonunda daha geniş katılımlı bir ulusal konferans düzenlenecek, birinci konferansta olduğu gibi ikinci yılın sonundaki raporlar tartışılacaktır.

Proje 1 Ocak 2014 tarihi itibari ile başlamış olup, 1 Ocak 2016 tarihinde sona erecektir.

Press for **Freedom**

Özgürlük için Basın

“Özgürlük için Basın”

Mayıs 2014, ifade ve basın özgürlüğü ihlalleri raporu

İÇİNDEKİLER

<i>Özgürlük için Basın projesi hakkında:</i>	<i>2</i>
“Özgürlük için Basın” Mayıs 2014, ifade ve basın özgürlüğü ihlalleri raporu	3
<i>GİRİŞ.....</i>	<i>5</i>
<i>Toplumsal Olaylar Sırasında Şiddete Maruz Kalan İletişimciler.....</i>	<i>7</i>
<i>İletişimcilere ve İletişim Araçlarına Baskılar</i>	<i>8</i>
<i>RTÜK Cezaları.....</i>	<i>12</i>
<i>Özgürlük İhlallerine Yurtiçi ve Yurtdışından Gelen Tepkiler.....</i>	<i>14</i>
<i>Gösteri Hakkını Kullanmak İsteyenlere ve İfade Özgürlüğüne Müdahale.....</i>	<i>15</i>
<i>Sosyal Medya Erişim Yasası.....</i>	<i>17</i>
<i>Diğer</i>	<i>20</i>
<i>Olumlu Gelişmeler</i>	<i>21</i>
DEĞERLENDİRME.....	22
<i>Ekler.....</i>	<i>23</i>

GİRİŞ

1 Mayıs İşçi Bayramı kutlamaları ve Gezi Parkı olaylarının yıldönümü Mayıs ayının gerilimli ve hareketli geçeceğinin işaretlerini veriyordu. Soma'daki maden kazasına yetkililerin yaklaşımı da toplumdaki bu gerilimi daha da artırdı. Hükümet yetkilileri ise toplumsal taleplere karşı olumsuz yaklaşımla kalmayıp, bu talepleri önce “dış güçlerin kışkırtması”, sonra “paralel yapı” ile açıklama yoluna gitti. Bu noktada da kalmadı, toplumsal beklentileri, “hükümeti devirmeye yönelik talep ve eylemler” olarak ilan edince kolluk ve adli organlara da yansımaları oldu.

Danıştay'ın kuruluşunun 146'ncı yıldönümü töreninde Türkiye Barolar Birliği (TBB) Başkanı Metin Fezyioğlu'nun Van depreminden sonra kurulan Konteynır Kent ile ilgili sözlerine sınırlanan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın tepkisi de ilginç oldu. Erdoğan, oturduğu yerden kalkıp kürsüde konuşmakta olan Fezyioğlu'nu siyaset yapmakla suçlayarak, bunun “saygısızlık” ve “edepsizlik” olduğunu söyledi. Cumhurbaşkanı Gül'ün ayağa kalkıp kendisini yerine oturma çabasına aldırmayan Erdoğan, “Herkes haddini bilecek. Bundan böyle bunların konuşacağı yere hiçbir zaman katılmam”¹ dedi. Erdoğan, eliyle işaret ederek Cumhurbaşkanı Gül, Genelkurmay Başkanı Org. Necdet Özel ve bakanların tören salonu dışına çıkmalarını sağladı.

Soma'daki maden kazası ve 301 madenciyi kaybeden madenci ailelerinin ve yakınlarının bir kısmının hükümeti ve hükümet-işveren ilişkilerini kazadan sorumlu tutmalarıyla, politik arenanın ateşi iyice yükseldi. Kalabalık içinde kalan Recep Tayyip Erdoğan'ın, kendisini protesto eden bir kişiye yumruk attığına dair ortaya atılan iddialar, medyada geniş yankı uyandırdı. Ayrıca Erdoğan'ın bir vatandaşa yönelik olarak sarf ettiği iddia edilen, “Türkiye'nin Başbakanına yuh çekersen tokadı yersin”² sözlerinin yer aldığı videonun medyaya taşınması tartışmalara neden oldu. Herhangi bir kanıt ortaya konmamakla birlikte, Başbakan'ın madenci yakınlarından çekinip sığındığı bir markette kendisine galiz küfür ve ithamlarda bulunan bir kadına defalarca vurduğu iddiaları siyaseti iyice gerdi.

Soma'daki maden kazası sırasında, sorumluların kazaya yol açan ihmalleri protesto eden göstericilere de ölçsüz güç kullanılmakla kalınmayıp, kolluk kuvvetlerinin etkisiz hale getirdiği göstericiyi tekmeleyen Başbakan danışmanının fotoğrafları medyada yer aldı.

Çocuklara yönelik şiddet ve pedofili vakalarında idam cezasının geri getirilmesi talepleri de Mayıs ayının önemli gelişmelerindendi. Pedofili ve çocuklara yönelik şiddetle başlayan tartışmalar sonrasında çocuklara yönelik suçların cezaları arttırmak amacıyla hazırlandığı açıklanan yasa paketinden, yargıda köklü bir değişiklik yapılmasına yönelik düzenleme çıkması, tartışmaları farklı noktaya taşıdı. Yargıda memnuniyetsizliklere sebep olan yeni düzenlemeyle yargının icranın tam kontrolüne girmekte olduğu endişeleri yaygınlaştı.

Hükümetin internet gazeteciliği konusunda hazırladığı yasa tasarısı üzerindeki tartışmalar devam etti. Şubat ayında gündeme gelen ancak henüz yasalaşamayan tasarı, Türk basınında farklı değerlendirmelere konu oldu. Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi Bilgin, tasarının yasalaşmasıyla Türkiye'de zaten ağır bir baskı altında bulunan basın sorunlarını artıracığı endişesini dile getirdi. Bilgin, eşitsizliklere yol açarak basın ve ifade özgürlüğüne engel oluşturacak maddelerin tasarıdan çıkarılması gerektiğini söyledi.

¹ <http://yenisafak.com.tr/video-galeri/konusacagi-hicbir-yere-katilmam/17099>

² <http://sozcu.com.tr/2014/gundem/erdoganin-yeni-kaseti-cikti-yuh-cekersen-tokadi-yersin-510952/>

Okmeydanı'nda Berkin Elvan ve Soma'da hayatını kaybeden madenciler için anma eylemi yapmak isteyen bir grup ile polis arasında çıkan çatışma esnasında cemevi avlusunda bir cenazede bulunan ve başından vurularak ağır yaralanan Uğur Kurt'un ölümü, medyada geniş yankı buldu. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, olayla ilgili olarak, "Dün ellerinde molotofkokteylleriyle polisimize saldırdılar. Bir molotofkokteyli polis aracının içine düştü. Polisler kendilerini zor kurtardı. Tüm bunlara karşı polis eli kolu bağlı mı dursun? Nasıl sabrediyorlar, ben bunları anlayamıyorum"³ açıklamalarıyla dikkatleri ve tepkileri üzerine çekti.

Diyarbakır'ın Lice ilçesinde PKK tarafından kaçırıldığı iddia edilen çocuklar için yapılan ve hükümet tarafından desteklendiği izlenimini veren eylemler, Mayıs ayının sonuna doğru medyada yer aldı.

Başbakan'ın, 30 Mart'tan sonra iptal edilen yerel seçimlerin Haziran ayında tekrar yapılması kararlaştırılan Ağrı ve Yalova illerinde partisinin düzenlediği mitinglerde "cemaatin" yeni kaset hazırlığında olduğunu iddia etmesi de medyada geniş yankı buldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin eski bakanlar Zafer Çağlayan, Egemen Bağış, Muammer Güler ve Erdoğan Bayraktar hakkında soruşturma açılması talebini gizli oylamada kabul etmesi de Mayıs ayının önemli olaylarından.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) Genel Kurulu'na katılan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, salondaki Kemal Kılıçdaroğlu'na bakarak; "Bana diktatör ifadesini kullanan kişiler var, şu anda karşımda bulunuyorlar. Tayyip Erdoğan diktatör olacak ve sen meydanlarda dolaşacaksın. Önce ağzınızdan çıkanı kulaklarınızın duyması lazım" dedi.⁴ Bu arada Kılıçdaroğlu'ndan 11 tazminat davası ile 185 bin 500 TL kazanan Başbakan Erdoğan, CHP lideri hakkında bir hakaret davası daha açtı.⁵

Mayıs ayında iki önemli gelişmenin daha rahatsızlık kaynağı olduğunu belirtmek gerekir. Bunlardan biri Radyo Televizyon Üst Kurulu'nun hükümet karşıtı yayınları sürekli olarak cezalandırma politikasıdır. RTÜK'ün, seçim dönemlerinde Yüksek Seçim Kurulu adına yayınları denetleme görevini sadece muhalif yayın organlarını cezalandırma olarak uyguladığı görülmektedir.

İkinci önemli gelişme, mahkemelerin, düzeltme ve cevap hakkını hükümeti eleştiren yayın organlarına karşı kolaylıkla kullanma alışkanlığıdır. Haberlerin düzeltmeye yol açacak yanlışlar içerip içermediği araştırılmadan mahkemeler, hükümeti eleştiren haberlere derhal düzeltme yayınlama talebini kabul etmektedirler. Bu uygulamanın bir sansür etkisine yol açabileceği dikkate alınmalıdır.

Bir diğeri de özel hukuk çerçevesinde satışı gerçekleşen Show TV'ye TMSF'nin el koyma sürecinde yaşandı. Herhangi bir ortaklık yapısının olmadığı konusunda hem RTÜK hem de TMSF onay vermiş bulunmasına rağmen Ciner Grubu tarafından Çukurova Grubundan satın alınan Show TV'ye, işadamı Erol Aksoy'un "Show Tv'de yüzde 3 hakkım var" gerekçesiyle açtığı dava sonucunu dayanak göstererek el koyma yoluna gitti, bir üst mahkemeye de itirazda bulunmadı. Ciner Grubu TMSF'nin el koymasını özel hukuka müdahale ve hukuksuzluk olarak değerlendiren kanalın iadesini talep etti.

³ http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2014/05/140523_mutlu_aciklama.shtml

⁴ <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26470776.asp>

⁵ <http://www.aksam.com.tr/siyaset/basbakan-erdogandan-kilicdarogluna-bir-dava-daha/haber-309940>

Toplumsal Olaylar Sırasında Şiddete Maruz Kalan İletişimciler

1 Mayıs 2014

İstanbul Okmeydanı'nda 1 Mayıs kutlamalarında polis ve göstericiler arasında çıkan olaylarda polis müdahalesi sırasında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Ali Haydar Doğan'ın kolu kırıldı.⁶ Beşiktaş'ta Barbaros yokuşunda polisle göstericiler arasında çıkan çatışmada gazeteci Barış Yarkadaş, canlı yayın sırasında yaralandı. Şişli'de EPA foto muhabiri Sedat Suna, bacağından yaralandı. Sol Gazetesi muhabiri Elif Örnek, polis müdahalesiyle başından yaralandı. Sol gazetesi muhabiri Emin Şentürk, olayları izlerken plastik mermiyle yaralandı. Haber portalı Duruş Haber'in Genel Yayın Yönetmeni Metin Güneş, ayağından darp edildi. Milliyet gazetesi foto muhabiri Ozan Güzelce, polisin fırlattığı gaz kapsülüyle sağ el bileğinden yaralandı.⁷ Aynı olaylarda, Mücadele Birliği dergisi muhabiri Yusuf Ali Gümüşlü ile Yurt gazetesi yazarı Hakan Gülseven yaralandı.⁸

15 Mayıs 2014

Soma'daki maden kazasını protesto gösterilerini görüntülemeye çalışan Türkiye Foto Muhabirleri Derneği Başkanı Rıza Özel, polisin plastik mermisiyle yaralandı.⁹

17 Mayıs 2014

Başbakan Tayyip Erdoğan'ın Üsküdar Kısıklı'daki evinden çıkışı sırasında görüntü almaya çalışan Dicle Haber Ajansı Ankara Temsilcisi Kenan Kırkaya plastik mermiyle sırtından yaralandı. Evrensel gazetesi muhabiri Hasan Akbaş, Ankara'daki protesto gösterilerini izlerken polisler tarafından tartaklandı.¹⁰

31 Mayıs 2014

CNN International İstanbul muhabiri Ivan Watson ve yanındaki kameraman arkadaşı Taksim Meydanı'ndan canlı yayın yaptığı sırada polis tarafından gözaltına alındı. Kimlik ve pasaport göstermesi istenen Watson, bu belgeleri gösterdikten sonra salıverildi. Watson, polislerin arasında olduğu sırada Twitter hesabından, "Ben ve ekibim canlı yayının ortasında gözaltına alındık. Bir polis beni arkamdan tekmeledi" şeklinde mesaj paylaştı.¹¹

İstanbul'da Gezi olayları yıldönümünde Taksim ve çevresinde olağanüstü güvenlik önlemi alan polis, Süslü Saksı Sokağı'nda bulunan Söz dergisinde arama yaptı, 16 genci gözaltına aldı.¹²

Ankara'da Gezi olaylarının yıldönümünde yapılan anmaya polis müdahale etti. Müdahale sırasında İtalyan gazeteci Piero Castellano'nun göğsünden gaz fişegiyle yaralandığı öğrenildi.¹³

İstanbul'da İstiklal Caddesi'nde bir gazeteci sarı basın kartı olmadığı gerekçesiyle gözaltına alındı. Çevik kuvvet Ankara Sakarya Caddesi'nde basın mensuplarına copla müdahale etti.¹⁴

Ankara'da polis Kızılay'daki müdahale sırasında, Ulusal Kanal muhabiri Aykut Karadağ'a biber gazı sıktı. Yaklaşık 30 santimetre mesafeden sıkılan gaz nedeniyle baygınlık geçiren Karadağ hastaneye kaldırıldı.¹⁵

⁶ <http://www.gazeteciler.com/gundem/muhabirin-kolu-kirildi-76364h.html>

⁷ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/67123/Polis_gazetecileri_de_hedef_aldi.html

⁸ <http://yonhaber.com/medya/polis-yine-gazetecilere-saldirdi>

⁹ <http://www.tgs.org.tr/somada-acilara-aci-eklemeyin-gazetecilere-dokunmayin/>

¹⁰ <http://www.habervitrini.com/medya/tgc-somada-estirilen-devlet-teroru-son-bulmalidir-776454/>

¹¹ <http://www.milliyet.com.tr/cnn-international-muhabiri-ivan-gundem-1890613/>

¹² <http://www.etha.com.tr/Haber/2014/05/31/guncel/soz-dergisine-baskin-16-genc-gozaltinda/>

¹³ <http://haber.sol.org.tr/devlet-ve-siyaset/ankarada-italyan-gazeteci-gogsunden-vuruldu-haberi-93193>

¹⁴ DİSK Basın İş Mayıs Ayı Raporu

¹⁵ <http://www.ulusalkanal.com.tr/gundem/muhabiri-vurdular-mikrofonu-kameraman-aldi-h29125.html>

İletişimcilere ve İletişim Araçlarına Baskılar

1 Mayıs 2014

İşadamı Ethem Sancak'ın yeniden yönetimini devraldığı Star Medya Grubu'nun haber kanalı 24'te işten çıkartmalar oldu. Haber merkezinde görev yapan muhabirler Safiye Gören ile İbrahim Koçoğlu'nun yanı sıra haber program ve grafikten beş kişinin görevine son verildi.¹⁶

2 Mayıs 2014

1 Mayıs günü Dicle Üniversitesi Kampüsü'nde görev yapmakta olan Dicle Haber Ajansı (DİHA) muhabirlerine bir grup tarafından saldırı düzenlendi. Saldırı, İnsan Hakları Derneği (İHD) ve Özgür Gazeteciler Cemiyeti (ÖGC) tarafından yapılan bir açıklamayla kınandı.¹⁷

3 Mayıs 2014

Gazeteciler Cemiyeti (Ankara), dünya basın Özgürlüğü Günü dolayısıyla yaptığı açıklamada, basın ve ifade özgürlüğü mücadelesindeki kararlılığını vurgulayarak, bu özgürlüklerin önündeki engellerin kaldırılması ve görevini icra eden gazetecilere kötü muamelelere son verilmesi çağrısında bulundu.¹⁸

Konya'da Özgürlük için Basın projesi eğitim faaliyetinde Basın ve İfade Özgürlüğü dersini veren Gazeteciler Cemiyeti (Ankara) Genel Sekreteri Ümit Gürtuna Türk basınının içinde bulunduğu zor şartların mesleki dayanışmayı zorunlu kıldığını bildirdi, ancak günümüz Türkiye'sinde bunun da görülemediğinden yakındı.¹⁹

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Turgay Olcayto, Dünya Basın Özgürlüğü Günü'nde yaptığı açıklamada, iktidarın basını kısıkaç altına aldığını vurguladı ve 40'a yakın gazeteci ve gazete dağıtıcısının tutuklu bulunduğunu belirtti.²⁰

4 Mayıs 2014

Dicle Haber Ajansı İngilizce servisi editörü Nedim Türfent, Yüksekova'ya girişinde kurdukları kontrol noktasında kimlik kontrolü yapan polislerce gözaltına alındı.²¹

5 Mayıs 2014

Star gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğü'nden gazetenin yayın politikasına tepki göstererek istifa eden Doğan Ertuğrul, T24'ten Hazal Özvarış'a verdiği röportajda, "Star'da Başbakan rahatsız olur diye Gül sansürlendi, Cem Yılmaz'a yasak tartışıldı" dedi.²²

NTV ve Kral TV'de çoğunluğu programlarda çalışan kameraman ve editörlerden oluşan yaklaşık 20 kişi işten çıkarıldı.²³

6 Mayıs 2014

Cumhuriyet gazetesi yazarı Can Dündar, Twitter adresinde, bir köşe yazısı nedeniyle Başbakan Tayyip Erdoğan'ın kendisini savcılığa şikayet ettiğini açıkladı.²⁴

7 Mayıs 2014

Antalya Milletvekili Gürkut Acar ve 23 Milletvekilinin, TBMM TV'nin yayın saatlerinin azaltılmasının vatandaşların bilgi edinme hakkına etkisinin araştırılması ve TBMM çalışanlarının

¹⁶ <http://www.medyaspot.com/haber/isci-bayraminda-5-gazeteci-issiz-kaldi/182105>

¹⁷ <http://www.firatnews.com/news/guncel/basin-emekcilerine-saldiri-kinandi.htm>

¹⁸ <http://www.gazetecilercemiyeti.org.tr/page.php?ln=&news=348>

¹⁹ ÖiB ders kayıtları, Konya Basın ve İfade Özgürlüğü dersi

²⁰ <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26343548.asp>

²¹ <http://www.diclehaber.com/tr/news/content/view/399635?page=4&from=1163246712>

²² <http://t24.com.tr/haber/dogan-ertugrul-starda-basbakan-rahatsiz-olur-diye-gul-sansurlendi-cem-yilmaza-yasak-tartisildi.257586>

²³ <http://yarinhaber.net/news/10895>

²⁴ <http://www.medyaradar.com/basbakan-can-dundari-o-yazisi-icin-sikayet-etti-haberi-117802>

kesintisiz yararlanmasının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin soru önergesi verdi.²⁵

8 Mayıs 2014

Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS), gazeteci Ömer Ödemiş'in, yaptığı haberler nedeniyle bazı internet sitelerinde hedef gösterilmesini ve ölüm tehditleri almasını kınadı.²⁶

9 Mayıs 2014

CHP Antalya Milletvekili Gürkut Acar, dört AKP'li bakan ve çocukları ile Bilal Erdoğan'ın da içinde bulunduğu yolsuzluk soruşturmalarında gizliliğin ihlali nedeniyle gazetecilerin ifadeye çağırılmasına tepki gösterdi.²⁷

13 Mayıs 2014

"Urfa KCK" davasının kilit isimlerinden biri olan Gülistan Encü ile röportaj yapan gazeteci Murat Çiftçi'ye verilen 8 yıl 9 aylık hapis cezasının onanması istendi.²⁸

14 Mayıs 2014

Karşı muhabiri Halil Burak Öz, Soma'da yaşamını yitiren işçilerin aileleriyle görüşürken Başbakan korumaları tarafından gözaltına alındı.²⁹

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, maden faciasının ardından gittiği Soma'daki basın açıklaması sırasında El Cezire muhabirinin, "Bu kadar tehlikeli iş yapıp da böyle bir kazaya hazırlıklı olmayan bir işletme nasıl olup da faaliyetlerine devam edebildi" sorusuna kızarak, "Değerli arkadaşlar, bir gazeteci olarak dünyada kömür madenlerinin nasıl işletildiğini bilmiyorsunuz. Lütfen buralarda bu olaylar hiç olmaz diye yorumlamayalım. Bunlar olağan şeylerdir. Bunun yapısında fitratında bunlar var" dedi.³⁰

Zaman gazetesi, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 17 Aralık'tan sonra hedefe koyduğu medyanın tekziple susturulmaya çalışıldığı, hükümete yakın kuruluşların yolunu tuttuğu İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin tekzip taleplerini bağımsız medya aleyhinde sonuçlandırdığını, ardından yüklü miktarda tazminat davası açılarak gazeteciler üzerinde baskı kurulduğunu yazdı.³¹

15 Mayıs 2014

Gerger Fırat gazetesi muhabiri Özgür Boğatekin, babası Hacı Boğatekin'in 2008 tarihinde gazetede yayımlanan "Feto Apo" yazısı yüzünden yargılandığı davayı gazeteci olarak izlemek isterken duruşma salonuna girmesine engel olan polise hakaret ettiği gerekçesiyle çarptırıldığı 1 yıl 7 aylık hapis cezasının 5 aylık kısmı Yargıtay tarafından onandı.³²

Soma'daki maden kazasından sonraki gelişmeleri izleyen Onur Öncü, basın kartı olmasına rağmen polis tarafından darp edildi. Hayat TV İzmir kameramanı Yiğit Ali Mercan'ı polis gözaltına almaya çalıştı. Agence Le Journal foto muhabiri Nazım Serhat Fırat çektiği fotoğraflar nedeniyle gözaltına alındı. Ulusal Kanal kameramanı Serkan Bayraktar görüntü alırken polis tarafından tekmelendi.³³

²⁵http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_arastirma_onergeleri.uyenin_ilk_imzali_onergeleri?donem_kodu=24&p_sicil=6688 ve <http://www.haberler.com/chp-den-meclis-tv-icin-onerge-5995539-haberi/>

²⁶ <http://www.ajans34.com/politika/bu-mansetler-tehdite-neden-oldu-h57924.html>

²⁷ <http://www.antalyabeyaz.com/politika/basin-ozgurlugune-darbe/>

²⁸ http://www.yeniurfagazetesi.com/haber-14992-diha_muhabiri_icin_onama_karari_istendi.html

²⁹ <https://www.facebook.com/halkingazetesibirgun/posts/697947983574814>

³⁰ <http://m.haberler.com/basbakan-erdogan-i-kizdiran-soma-sorusu-6029361-haberi/>

³¹ http://www.zaman.com.tr/gundem_tekzip-susturma-ve-sansure-donustu_2217199.html

³² <http://www.gergerpostasi.com/haber/ozgur-bogatekin-e-5-ay-hapis-cezasi/125/>

³³ <http://www.habervitrini.com/medya/tgc-somada-estirilen-devlet-teroru-son-bulmalidir-776454/>

“Ekşi Sözlük” isimli internet sitesinin yöneticisi Sedat Kapanoğlu, “Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama” suçunu işlediği gerekçesiyle 10 ay hapis cezasına çarptırıldı.³⁴

Zaman gazetesi adliye muhabiri Büşra Erdal, “Ergenekon ve Balyoz davalarında yaptığım haberlerden dolayı hakkımda 75, gazetemize ise 650 dava açıldı. Adımın geçmediği haberlerde bile kadrolu sanık gibi mahkemeye çağırıldım.” diyerek, o süreçte medya üzerindeki baskıya dikkat çekti.³⁵

16 Mayıs 2014

Evrensel gazetesi satanlar kimliği belirsiz kişilerin saldırısına uğradı.³⁶

17 Mayıs 2014

BBC Türkçe editörü Murat Nişancıoğlu, Soma’da AKP’ye tepki gösteren madenci yakını kadınlarla ilgili haberin “tezgah” olduğu iddialarıyla ilgili olarak Twitter’den yaptığı açıklamada, “BBC Türkçe, muhabirinin ve haberinin arkasındadır” dedi.³⁷

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın Üsküdar Kısıklı’daki evinden çıkışı sırasında görüntü almaya çalışan gazetecilere korumalar müdahale etti. Başbakan korumaları tarafından yüzüne yumruk atıldığını bildirilen Habertürk Başbakanlık muhabiri Umut Tütüncü gözaltına alınmak istendi.³⁸

18 Mayıs 2014

Ankara’da Soma maden kazasındaki ihmalleri protesto edenlere polisin müdahalesini görüntüleyen Ulusal Kanal kameramanı Serkan Bayraktar yaralandı.³⁹

Hürriyet yazarı Yılmaz Özdil, Halk TV’de katıldığı canlı yayında, Soma’da yaşamını yitiren işçilerle ilgili yaptığı yorumlara gelen yoğun tepkilere yanıt verdi. Özdil, kendisi hakkında “linç kampanyası” başlatıldığını ve hedef gösterildiğini iddia etti.⁴⁰

19 Mayıs 2014

Başbakan Erdoğan Hürriyet gazetesi yazarı Yılmaz Özdil’e Soma’daki kazada ölen işçilerle ilgili söylediği sözlerden⁴¹ ötürü tepki gösterdi.⁴²

20 Mayıs 2014

Kırıkkale’de Yusuf Şener isimli bir vatandaş, Yılmaz Özdil’in bir televizyon programında Soma kazasında ölen vatandaşlar için kullandığı, “O işçiler için bu kaza normaldir hatta müstahaktır, Türkiye layığı buldu” sözleri üzerine, “ölen madencilere hakaret” gerekçesiyle suç duyurusunda bulundu.⁴³

21 Mayıs 2014

Soma’daki kazanın soruşturmasını yürüten Akhisar Cumhuriyet Başsavcısı Bekir Şahiner, yaptığı yazılı açıklamada, Soma Adliyesi ve çevresinde bulunan basın mensuplarının bölgeden ayrılmasının yararlı olacağını bildirdi.⁴⁴

³⁴ <http://www.aa.com.tr/tr/haberler/328725--eksi-sozlu-k-yazarina-10-ay-hapis>

³⁵ http://www.cihan.com.tr/news/-Yaptigim-haberlerden-dolayi-hakkimda-75-gazetemize-ise-650-dava-acildi-_3408-CHMTQzMzQwOC8x

³⁶ <http://www.sanalbasin.com/Kocaeli-gazeteleri/manset/manset-kocaeli-gazetesi-evrensel-gazetesi-dagiticilarina-saldiri-16705-4999658.html>

³⁷ <http://www.cnnturk.com/haber/turkiye/o-iddialara-yanit-geldi-bbc-turkce-haberinin-arkasindadir>

³⁸ <http://www.habervitrini.com/medya/tgc-somada-estirilen-devlet-teroru-son-bulmalidir-776454/>

³⁹ <http://www.samanyoluhaber.com/gundem/Turkiye-Gazeteciler-Cemiyetinden-Soma-aciklamasi/1051247/>

⁴⁰ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/73185/Yilmaz_Ozdil_den_o_tepkilere_sert_yanit_.html

⁴¹ <http://nediyor.com/2014/05/17/ozdilden-tepki-ceken-soma-aciklamasi-mustahak/>

⁴² <http://www.sabah.com.tr/Gundem/2014/05/19/basbakandan-yilmaz-ozdile-cok-sert-tepki#>

⁴³ <http://www.sabah.com.tr/Gundem/2014/05/20/yilmaz-ozdil-hakinda-suc-duyurusu>

⁴⁴ <http://www.sendika.org/2014/05/somada-bassavcidan-basina-adliyeden-ayrilsaniz-yararli-olur/>

22 Mayıs 2014

Taraf gazetesi yazarı Mehmet Baransu'nun 28 Kasım 2013 tarihli gazetesinde "Gülen'i Bitirme Kararı 2004'te MGK'da Alındı" manşetine konu olan haberle ilgili Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma sonucunda, gazeteci Mehmet Baransu ve Taraf gazetesi sorumlu yazı işleri müdürü Murat Şevki Çoban'ın hakkında 52'şer yıl hapis cezası istendi.⁴⁵

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Nedim Şener'in "Hayıresever Terörist! Yasin El Kadı" kitabının ilanına reklam panolarında yer vermeyeceğini açıkladı.⁴⁶

Vatan gazetesinde 14 yıldır köşe yazarlığı yapan Mutlu Tönbekici gazeteden kovuldu. Mutlu Tönbekici'nin 17 Mayıs'taki "T.C: Türkiye Cehennemi" başlıklı Soma'ya ilişkin yazısı, Vatan tarafından yayımlanmamıştı. Gazetenin internet sitesine konulan yazı, gazetenin sahibi Erdoğan Demirören'in talimatıyla kaldırılmıştı.⁴⁷

23 Mayıs 2014

BBC Muhabiri Rengin Arslan'ın madenci yakınlarıyla yaptığı röportaj sonrası Başbakan Erdoğan, BBC'nin kurnaca yayın yaptığını söyledi ve hem BBC'yi hem de kanalın muhabiri Rengin Arslan'ı hedef aldı. TGS Kadın Komisyonu, yazılı bir açıklama yaparak Başbakan Erdoğan tarafından hedefe konulan Rengin Arslan'a sahip çıktı.⁴⁸

24 Mayıs 2014

Tayyip Erdoğan'a "Gezi Fenomeni" adlı kitabında hakaret ettiği iddiasıyla gazeteci-yazar Erol Özkoray hakkında açılan davanın ilk duruşması 22 Mayıs'ta görüldü.⁴⁹

26 Mayıs 2014

Artı1 kanalında maaşları ödenmediği gerekçesiyle iş bırakan 5 kişi işten çıkartıldı.⁵⁰

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu, başbakanın gazetecilere yönelik tehdit içeren sözlerinin, halkın haber alma hakkına yöneltmiş bir saldırı olduğunu açıkladı.⁵¹

27 Mayıs 2014

Kocaeli Çayırova ilçesinde yayımlanan Çayırova gazetesi, belediye başkanını eleştiren yayını nedeniyle belediye zabıtalardan kapatıldı. Belediye başkanının diplomasının ve ikametgâh adresinin sahte olduğunu öne süren gazetenin büroları, "işyeri açma ve ruhsatı olmadığı gerekçesiyle zabıta tarafından mühürlendi.⁵²

29 Mayıs 2014

Show TV'nin eski ortağı Erol Aksoy'un mahkemeye başvurarak söz konusu kanalda yüzde 3 hissesi olduğu iddiasıyla Show TV'nin Ciner Şirketler Grubu'na satışından hak talep etmesi üzerine İstanbul 4. İdare Mahkemesi, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından 402 milyon dolara Ciner Grubu'na satılmasını hukuka aykırı buldu ve yürütmeyi durdurma kararı verdi.⁵³

30 Mayıs 2014

Aydın'da kuzenini bıçakla yaralayan Sümeyye S.'nin haberini yapan Yeni Asır ve Gazete Flaş muhabiri Kazım Yörükce, tutuklanan kadının öfkeli kocasının saldırısına uğradı. Kazım

⁴⁵ <http://www.tellal.com.tr/gundem/tafar-haberini-de-hapis-istenen-baransuyu-da-savundu-24327.html>

⁴⁶ <http://www.haberkeynagi.com/tag/ibdden-nedim-senere-sansur/>

⁴⁷ <http://www.odatv.com/n.php?n=soma-yazisini-sansurlediler-sonra-da-kovdular--2205141200>

⁴⁸ <http://www.evrensel.net/haber/84822/tgs-rengin-arslanin-yanindayiz.html#.U6A1pklrOP8>

⁴⁹ <http://www.sendika.org/2014/05/gezi-fenomeni-kitabinin-yazari-erol-ozkoray-yargilaniyor-davanin-ilk-durusmasi-goruldu/>

⁵⁰ DİSK Basın İş Mayıs Ayı Raporu

⁵¹ http://www.zaman.com.tr/gundem_tgc-basbakan-gazetecileri-tehdit-etmekten-vazgecmeli_2220332.html

⁵² <http://sozcu.com.tr/2014/gundem/simdi-de-gazete-kapatti-518103/>

⁵³ <http://www.taraf.com.tr/haber-tv-satisi-iptal-155550/>

Yörükce'nin şikayet üzerine Fahri S. gözaltına alınken, basın meslek kuruluşları saldırıyı kınandı.⁵⁴

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'i dinlemek isteyen Zaman temsilcisi Kadir Uysaloğlu'ndan salonu terk etmesi istendi.⁵⁵

31 Mayıs 2014

Polis, Ulusal Kanal İstihbarat Şefi Naci Eriş ve muhabir Deniz Çağlayan'ın Ulusal Kanal binasına girişini engelledi. Tünelde gözaltına alınmak istenen sendika.org muhabiri, avukatların müdahalesiyle kurtarıldı. Evrensel gazetesi muhabiri Erdal İmrek, polis tarafından alıkonuldu, darp edildi ve yüzüne gaz sıkıldı. Aynı gazeteden Duygu Ayber, kimlik kartı kontrol edildikten sonra polis saldırısına uğradı, Sinem Uğurlu ise tehdit edildi.⁵⁶

RTÜK Cezaları

1 Mayıs 2014

STV'ye, 3 Mart 2014 tarihli Ana Haber Bülteni'nde Başbakan Tayyip Erdoğan'ın Niğde mitingindeki konuşmasını "cimbızlayarak verdiği" gerekçesiyle para cezası kesildi.⁵⁷

Cem TV'ye, 22 Şubat 2014 tarihli Yaşamın İçinden programında "Gizli ticarî iletişime izin verilemez" hükmünün ihlali gerekçesiyle idari para cezası uygulandı.

7 Mayıs 2014

Yavuz Oğhan'ın yaptığı 13 Mart 2014 tarihli "1 de Medya" programında yer verilen dönemin Başbakanlık Müsteşarı Efkan Ala ile İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu arasında geçtiği iddia edilen ses kaydı yayınının "Hukukun üstünlüğü, adalet ve tarafsızlık esasına aykırı olamaz" hükmünün ihlali gerekçesiyle Artı1 TV'ye uyarı yaptırımını uygulanılmasına karar verildi.⁵⁸

8 Mayıs 2014

Bugün TV'ye, 17 Mart 2014 tarihli Haber 21 programında yayımlanan "AVM tuvaletinde buluşmuşlar" başlıklı, eski bakan Zafer Çağlayan ve Rıza Zerrab'a ilişkin iddialara yer verilen haberinde "Hukukun üstünlüğü, adalet ve tarafsızlık esasına aykırı olamaz" hükmünü ihlal ettiği gerekçesiyle idari para cezası uygulanılmasına karar verildi.⁵⁹

Haber Türk ve Show TV'ye, 4 Mart 2014 tarihli "Gün Başlıyor" ve "Ece Üner ile Show Haber" programlarında Kayseri'de yaşayan bir ailenin faciasının verildiği haberlerde "İnsan onuruna ve özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırı olamaz" hükmünün ihlali gerekçesiyle idari para cezası uygulanılmasına karar verildi.⁶⁰

Flash TV'ye 2007 tarihli Ana Haber Bülteni'nden dolayı 7 yıl sonra para cezası kesildi.⁶¹

9 Mayıs 2014

Ulusal Kanal'a, 3 Mart 2014 tarihli yolsuzluk iddialarının konuşulduğu Matruşka adlı haber programında "İnsan onuruna ve özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırı olamaz, kişi ya

⁵⁴ <http://www.nazilliadalet.org/guncel/aydinli-gazeteciye-cirkin-saldiri-h1215817.html>

⁵⁵ <http://sozcu.com.tr/2014/gundem/zaman-muhabirini-salondan-attilar-520601/>

⁵⁶ DİSK Basın İş Mayıs Ayı Raporu

⁵⁷ <http://www.medyatekzip.com/nigde-mitingi-stv-ve-samanyolu-habere-ceza-yagdirdi-7574h.htm>

⁵⁸ <http://www.medyatekzip.com/1-de-tapelerden-nasibini-aldi-7592h.htm>

⁵⁹ <http://www.medyatekzip.com/rtuk-bugune-para-cezasi-kesti-7598h.htm>

⁶⁰ <http://www.medyatekzip.com/haber-turk-ve-show-tv-ayni-haberden-ceza-aldi-7600h.htm>

⁶¹ <http://www.medyatekzip.com/flash-tvnin-7-yil-onceki-yayinina-ceza-7599h.htm>

da kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliğinde ifadeler içeremez” hükmünün ihlali gerekçesiyle idari para cezası uygulanmasına karar verildi.⁶²

Artı1 TV’ye, Rıza Zerrab haberinin yayımlandığı 1 Mart 2014 tarihli Ana Haber Bülteni’nde “Hukukun üstünlüğü, adalet ve tarafsızlık esasına aykırı olamaz” hükmünün ihlal edildiği gerekçesiyle uyarı yaptırımının uygulanmasına karar verildi.⁶³

Artı1 TV’ye, 8 Mart 2014 tarihli “Yekta Kopan’la Cumartesi” programına konuk olan Cem Yılmaz’ın kullandığı argo ifadelerin “Türkçenin özellikleri ve kuralları bozulmadan doğru, güzel ve anlaşılır şekilde kullanılmasını sağlamak zorundadır; dilin düzeysiz, kaba ve argo kullanımına yer verilemez” hükmünün ihlali gerekçesiyle idari para cezası uygulanmasına karar verildi.⁶⁴

Halk TV’ye, 5 Mart 2014 tarihli “Öğleden Sonra” haber bülteninde ve Beyaz TV’ye 4 Mart 2014 tarihli “Moderatör” programı ile Ana haber Bülteni’nde yayımlanan Kayseri’deki aile faciasına dair haberlerde “İnsan onuruna ve özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırı olamaz” hükmünün ihlali gerekçesiyle idari para cezası uygulanmasına karar verildi.⁶⁵

Halk TV’ye, 6 Mart 2014 tarihinde saat 10:00’da yayımlanan haber bülteninde Başbakan Tayyip Erdoğan ve Adalet Eski Bakanı Sadullah Ergin arasında geçtiği iddia edilen ses kaydının haberleştirilmesinin yasalara aykırı olduğu gerekçesiyle idari para cezası kesildi.⁶⁶

Bugün TV’nin, 4.3.2014 tarihli “18 Haber Bülteni” programında yayımlanan, “Kayseri’de meydana gelen ve bir babanın cinnet geçirip eşini, 4 çocuğunu ve kendisini öldürdüğü” haberinin, “İnsan onuruna ve özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırı olamaz” hükmünü ihlal ettiği gerekçesiyle uyarılmasına karar verildi.⁶⁷

10 Mayıs 2014

Başbakan Tayyip Erdoğan ile Osman Ketenci arasında geçtiği iddia edilen ses kayıtlarını yayımlayan Samanyolu Haber’e para cezası kesti.⁶⁸

Samanyolu Haber, Güncel programında “Kaynak Kültür Yayınları”nın gizli reklamını yaptığı gerekçesiyle uyarıldı.⁶⁹

Başbakan Tayyip Erdoğan ve Adalet Eski Bakanı Sadullah Ergin arasında geçtiği iddia edilen ses kayıtlarının yayımlanması Samanyolu Haber’e para cezası getirdi.⁷⁰

“Güncel”, “Haber Ekranı”, “Güncel-Sıcak Gündem” ve “Ana Haber” programlarındaki Rıza Zerrab haberleri yüzünden Samanyolu Haber para cezasına çarptırıldı.⁷¹

Samanyolu Haber’e, 25 Şubat 2014 tarihinde Nuh Gönültaş’ın konuk olarak katıldığı “Haber Ekranı” programında “Türkçenin özellikleri ve kuralları bozulmadan doğru, güzel ve anlaşılır şekilde kullanılmasını sağlamak zorundadır; dilin düzeysiz, kaba ve argo kullanımına yer verilemez” hükmünün ihlal edildiği gerekçesiyle idari uyarı yaptırımının uygulanmasına karar verildi.⁷²

Ülke TV’ye, 2 Mart 2014 tarihli Ana Haber Bülteni’nde yayımlanan “Vizyondakiler” haberinde “Televizyonda yayımlanan programlarda, filmlerde, dizilerde, müzik kliplerinde, reklam

⁶² <http://www.medyatekzip.com/rtukten-1e-riza-sarraf-uyarisi-7610h.htm>

⁶³ <http://www.medyatekzip.com/rtukten-1e-riza-sarraf-uyarisi-7610h.htm>

⁶⁴ <http://www.medyatekzip.com/cem-yilmazin-argo-sozlerine-agir-fatura-7608h.htm>

⁶⁵ <http://www.medyatekzip.com/halk-tv-ve-beyaz-tvye-de-aile-faciiasi-faturasi-7607h.htm>

⁶⁶ <http://www.medyatekzip.com/danistay-secimi-tapelere-rtukten-kacmadi-7611h.htm>

⁶⁷ <http://www.medyatekzip.com/kayserideki-aile-faciiasi-bugun-tvyi-de-yakti-7606h.htm>

⁶⁸ <http://www.medyatekzip.com/rtukten-samanyolu-haberdeki-tapelere-ceza-7615h.htm>

⁶⁹ <http://www.medyatekzip.com/samanyolu-habere-gizli-reklam-uyarisi-7618h.htm>

⁷⁰ <http://www.medyatekzip.com/samanyolu-haber-cezaya-doymuyor-7619h.htm>

⁷¹ <http://www.medyatekzip.com/zerrab-goruntulerine-agir-fatura-7620h.htm>

⁷² <http://www.medyatekzip.com/rtukten-samanyolu-habere-argo-uyarisi-7616h.htm>

ve tanıtım filmlerinde tütün ürünleri kullanılamaz, görüntülerine yer verilemez” hükmünün ihlal edildiği gerekçesiyle idari para cezası uygulanmasına karar verildi.⁷³

12 Mayıs 2014

Eski İçişleri Bakanı Muammer Güler ile oğlu Barış Güler arasında geçtiği iddia edilen ses kayıtları, Samanyolu Haber’e uyarı ve para cezası getirdi.⁷⁴

Başbakan Tayyip Erdoğan ve oğlu Bilal Erdoğan arasında geçtiği iddia edilen ses kayıtları yüzünden Samanyolu Haber para cezasına çarptırıldı.⁷⁵

Samanyolu Haber’e, 1 Mart 2014 tarihli 12.59-13.42 saatleri arasında yayımlanan haber programında ve Güncel programında “Bahşışını Önce Vereceksin” alt yazısı eşliğinde verilen Rıza Zerrab’a ilişkin haberin, “Yayın hizmetleri, Hukukun üstünlüğü, adalet ve tarafsızlık esasına aykırı olamaz” hükmünü ihlal ettiği gerekçesiyle idari para cezası uygulanmasına karar verildi.⁷⁶

Özgürlük İhlallerine Yurtiçi ve Yurtdışından Gelen Tepkiler

1 Mayıs 2014

Her yıl ülkelerin basın özgürlüğünü inceleyen Freedom House, 2014 raporunda Türkiye’yi son 15 yıldır ilk kez “kısmen özgür ülkeler”den “özgür olmayan ülkeler” kategorisine düşürdü.⁷⁷

2 Mayıs 2014

1 Mayıs’ta Türkiye’nin birçok yerinde yapılan gösterilere polisin yoğun bir şekilde müdahale etmesine siyasilerden tepki geldi. Evrensel’e konuşan siyasiler, Başbakan’ın 1 Mayıs açıklamalarını eleştirdiler ve bu tarz polis müdahalelerinin ancak otoriter rejimlerde yapılabileceğine dikkat çektiler.⁷⁸

Freedom House’un Basın Özgürlüğü raporunu Cihan Haber Ajansı (CHA)’ya değerlendiren Freedom House Başkanı David Kramer, Türkiye’de insanların gazeteci olarak hayatlarını devam ettirme becerilerini kaybettiklerini söyledi.⁷⁹

Amerikan Wall Street Journal gazetesi, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın “taktiklerinin” başka ülkeler için model oluşturmasından kaygı duyulduğunu, Türk hükümetinin “dünyanın en kararlı internet sansürcülerinden biri” olduğunu yazdı.⁸⁰

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, düşünce kuruluşu Freedom House’un Türkiye’yi basın özgürlüğü konusunda “küme düşüren” raporuna rağmen Türkiye’de gazetecilerin tüm dünyadaki meslektaşlarından özgür olduğunu savundu.⁸¹

4 Mayıs 2014

Yurt gazetesi, Türkiye’de basının özgür olmayan ülke kategorisine düşürülmesinin AKP - AK Parti’nin eseri olduğunu ortaya koyarak, siyah birinci sayfaya okuyucularının karşısına çıktı.⁸²

⁷³ <http://www.medyatekzip.com/ulke-tvyi-yakan-sigara-7617h.htm>

⁷⁴ <http://www.medyatekzip.com/ses-kayitlarina-hem-uyari-hem-de-para-cezasi-7626h.htm>

⁷⁵ <http://www.medyatekzip.com/ogleye-dogruya-ceza-yagdi-7627h.htm>

⁷⁶ <http://www.medyatekzip.com/samanyolu-habere-zerrab-faturasi-7628h.htm>

⁷⁷ <http://sozcu.com.tr/2014/dunya/turkiyede-artik-basin-ozgurlugu-yok-500172/>

⁷⁸ http://www.evrensel.net/haber/83468/boyle-saldirilar-ancak-otoriter-rejimlerde-olur.html#.U5_nbk1rOP8

⁷⁹ <http://www.bugun.com.tr/son-dakika/kramer-turkiyede-insanlar--haberi/1086486>

⁸⁰ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/67559/WSJ__Erdoğan_en_kararlı_sansurculerden_biri.html

⁸¹ <http://yarinhaber.net/news/10691>

⁸² <http://www.ajans34.com/guncel/yurt-tan-carpici-manset-h52615.html>

10 Mayıs 2014

Star gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Yusuf Ziya Cömert, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu'nun Danıştay konuşmasına ilişkin olarak Feyzioğlu'na, "Sen Gazeteci misin? Sana ne oluyor?" sözleriyle yüklendi.⁸³

11 Mayıs 2014

Hükümet yanlısı Yenişafak gazetesinde iki yazar, Freedom House'un raporu konusunda görüşlerini açıkladı. Mehmet Barlas, raporu dünyadaki çifte standardın bir yansıması olarak değerlendirdi. Türkiye'de başbakan atamanın, ihaleden pay alma döneminin bittiğini; hapisteki gazeteci sayısının da raporda yazıldığı kadar çok olmadığını söyledi. Etyen Mahçupyan da suç işleme açısından bakıldığında gazeteci ile doktor ya da mühendis arasında bir fark olmadığını, 'Freedom House'un da Amerika'da bile saygınlığı olmayan bir kurum olduğunu öne sürdü.⁸⁴

14 Mayıs 2014

Manisa'nın Soma ilçesinde meydana gelen maden kazasını protesto eden gruba müdahale sırasında çevik kuvvet polislerinin gazetecilere muamelesi, Kocaeli Gazeteciler Cemiyeti tarafından yayımlanan bir mesajla kınandı.⁸⁵

15 Mayıs 2014

Gazetecilere Özgürlük Platformu, Soma'da hayatını kaybeden işçiler için yayımladığı taziyeye mesajında, haber akışının yavaşlamasına tepki gösterdi.⁸⁶

17 Mayıs 2014

Türkiye Gazeteciler Sendikası, Soma'da gazetecileri de hedef alan polis şiddetine tepki gösterdi.⁸⁷

19 Mayıs 2014

Emekli Büyükelçi ve siyasetçi Onur Öymen, eskiden Türkiye'de sansür olduğunda medyanın buna tepki gösterdiğini, şimdi ise baskı olduğunda patronların iktidara yaranmaya çalıştığını söyledi.⁸⁸

Gazetecilere Özgürlük Platformu adına Basın Konseyi'nden yapılan açıklamada, "Başbakan Tayyip Erdoğan'ın televizyon ekranlarından, medya patronlarına yazarlarını kovması için çağrı yapması, basın özgürlüğüne müdahalenin ötesinde, basın özgürlüğünü yok saymaktır" denildi.⁸⁹

25 Mayıs 2014

Savcı Mehmet Aydın'ın, Taraf gazetesi yazarı Mehmet Baransu ile Taraf'ın eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Murat Şevki Çoban hakkında "2004 MGK kararları belgesi" haberi nedeniyle 52 yıl hapis cezası istemesi, meslek örgütlerince "basın ve ifade özgürlüğüne darbe" olarak nitelendirildi.⁹⁰

Gösteri Hakkını Kullanmak İsteyenlere ve İfade Özgürlüğüne Müdahale

1 Mayıs 2014

İstanbul'da 1 Mayıs gösterileri sırasında gazeteciler zor anlar yaşadı. Valilik gazetecilerin serbest dolaşabilmeleri için serbest dolaşabilmek için sarı basın kartı ve yer yer valilik izni koşulu

⁸³ <http://www.aksam.com.tr/siyaset/yusuf-ziya-comert-sen-gazeteci-misin-sana-ne-oluyor/haber-306788>

⁸⁴ <http://yenisafak.com.tr/roportaj-haber/ozgur-olmayan-basin-degil-medya-patronlari-31.05.2014-645375>

⁸⁵ <http://ozgurkocaeli.com.tr/haber/gazeteciler-cemiyeti-gazetecilere-yapilan-saldiriyi-kinadi-161676.html>

⁸⁶ http://www.medyatava.com/haber/somadan-haber-akisi-yavasladı-gazeteciler-kinadi_107319

⁸⁷ <http://www.tgs.org.tr/somada-acilara-aci-eklemeyin-gazetecilere-dokunmayın/>

⁸⁸ <http://bizimkocaeli.com.tr/Haber/105846/guncel/baski-goren-medya-iktidara-yaranmaya-calisiyor/>

⁸⁹ <http://www.basinkonseyi.org.tr/basin-konseyi/gazetecilere-ozgurluk-platformu-olarak-basin-ozgurlugunde-sozun-bittigi-yerdeyiz>

⁹⁰ <http://www.taraf.com.tr/haber-ifade-ozgurlugune-darbe-155335/>

getirildi. Polisin hedef aldığı 9 gazeteci yaralanırken; T24, editörü Deniz Zerin'in ofisine giderken gece gözaltına alındığını duyurdu.⁹¹

İstanbul Beşiktaş'ta Abbasağa Parkı yakınlarında toplanan gruplara polis biber gazı kullanarak müdahale etti.⁹²

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin oluşturduğu 1 Mayıs Komitesi, Gezi Parkı merdivenlerinde basın açıklaması yapmak istedi. Ancak polis açıklamaya izin vermedi. Görüşmeler sonuç vermeyince çevik kuvvet ekipleri gruba müdahale etti.⁹³

1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü nedeniyle polis Taksim İstiklal Caddesi'nde yoğun güvenlik önlemi aldı. Polis İstiklal Caddesine çıkan ara sokakları bariyerlerle kapattı. Ara sokaklarda toplanan yaklaşık 20 kişilik bir grup polisi protesto ederek caddeye çıkmak istedi. Balık Pazarı girişinde "Her yer Taksim, her yer direniş" sloganları atan gruba polis "dağılım" uyarısında bulundu. Grup dağılmayınca gruba TOMA'dan sıkılan tazyikli su ve plastik mermiyle müdahale edildi. Göstericiler ara sokaklara kaçtı.⁹⁴

Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Ankara Bürosu, Ethem Sarısülük'ün kardeşleri İkrar Sarısülük ve Cem Sarısülük'ün gözaltına alındığını duyurdu. Beşiktaş'ta Barbaros Bulvarı girişinde toplanan gruba polis tekrar sert müdahale etti. Avukat Mehmet Ümit Erdem, Taksim Polis Merkezi'nde yaralı 11 kişinin gözaltında tutulduğunu ve görüşmeye izin verilmediğini söyledi.⁹⁵

Taksim Meydanı'na çıkmak isteyen gruplara polis müdahale etti. Şişli Halaskargazi Caddesi üzerinde bulunan ara sokaklarda toplananlar polise taş, demir bilye attı. Polis de gruplara plastik mermi atarak ve TOMA'larla su sıkarak karşılık verdi. Fatih'de namaz kıldıktan sonra Taksim'e yürümek isteyen "Antikapitalist Müslümanlar"a müdahale edildi.⁹⁶

14 Mayıs 2014

Ankara Kızılay'da Soma faciasını protesto etmek isteyen gruba polis biber gazıyla müdahale etti.⁹⁷

İstanbul'da göstericiler, Soma'daki maden kazasını protesto etmek için toplandı. Polis göstericilere Galatasaray Meydanı'nda müdahalede bulundu.⁹⁸

Soma'da meydana gelen maden kazası için bazı kentlerde protesto yürüyüşleri düzenlendi. Gösterilere müdahale eden polis, 5 kişiyi gözaltına aldı.⁹⁹

Maden kazası sonrası Soma'ya giden Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, basın açıklaması sonrası, Soma Belediyesi çıkışında kendisini bekleyen vatandaşlara seslendi. Yaklaşık 100 metre uzakta bir gencin protesto sloganları attığı duyuldu. Başbakan'ın korumaları, bu gence müdahale edip onu gözaltına aldı. Bunu gören başka bir genç de polislere tepki gösterince, belediyeye yaklaşık 200 metre uzaklıktaki grup da protestolara katıldı. Polisin sert tepkisine bazı vatandaşlar da tepki gösterince, olayın boyutu büyüdü. Bu sırada konuşmasını bitirip aracına binen Başbakan Erdoğan protestocuların bulunduğu yerde durup aracından indi. Ancak bu sırada "Başbakan istifa" ve "Hükümet istifa" diye bağırانlar oldu. Bunun üzerine yakın korumalarıyla Özel Harekat

⁹¹ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/67123/Polis_gazetecileri_de_hedef_aldi.html

⁹² http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/140430_canli_1mayis.shtml

⁹³ <http://webtv.hurriyet.com.tr/2/63409/0/1-mayis-komitesine-taksim-de-polis-mudahalesi>

⁹⁴ <http://webtv.hurriyet.com.tr/2/63811/0/1-mayis-ta-istiklal-caddesi-nde-polis-mudahalesi>

⁹⁵ http://www.radikal.com.tr/turkiye/dakika_dakika_1_mayis_gozler_taksimde-1189633

⁹⁶ http://www.radikal.com.tr/turkiye/dakika_dakika_1_mayis_gozler_taksimde-1189633

⁹⁷ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/72003/Ankara_da_polis_mudahalesi.html

⁹⁸ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/72005/Soma_icin_yuruyenleri_polis_gaza_bogdu.html

⁹⁹ <http://www.diclehaber.com.tr/news/content/view/401528?page=4&from=2916189939>

polisleri protestoculara ve olayları görüntüleyen gazetecilere müdahale etti. Korumalar bazı gazetecileri tartakladı.¹⁰⁰

Polisin grubun yürümesine izin vermemesi üzerine kısa süreli arbede yaşandı. Bu sırada bazı göstericilerin polise havai fişek attığı görüldü. Polis de göstericilere biber gazıyla müdahale etti.¹⁰¹

15 Mayıs 2014

İzmir’de KESK, DİSK, TMMOB ve TTB’nin çağrısıyla gösteri yapanlara polis müdahale etti.¹⁰²

16 Mayıs 2014

Soma’daki maden kazası sonrası gelişmeleri Ankara’da protesto etmek isteyen yurttaşlara polis Toplumsal Olaylara Müdahale Aracı (TOMA), biber gazı ve plastik mermi kullanarak müdahale etti.¹⁰³

19 Mayıs 2014

Mersin’de Soma maden kazasını protesto etmek isteyen liselilere kimliği belirlenemeyen kişiler satır ve sopalarla saldırdı. 3 öğrencinin yaralandığı olayda saldırganlar kaçtı.¹⁰⁴

Soma’daki maden kazasında hayatını kaybedenleri anmak için KESK, DİSK, TMMOB ve TTB’nin 15 Mayıs’ta düzenlediği yürüyüşe ve bir günlük iş bırakma eylemine katılan öğretmen ve öğrencilerin fişlendiği iddia ediliyor.¹⁰⁵

21 Mayıs 2014

Antalya’daki Gezi Parkı protestoları nedeniyle gözaltına alınan ve dört ay 11 gün cezaevinde kaldıktan sonra ilk duruşmada serbest kalan Fecri Ataseven ve Hasan Umut Baran ile tutuksuz yargılanan 5 kişi hakkında toplam 291 yıl hapis cezası isteniyor.¹⁰⁶

Sosyal Medya Erişim Yasağı

1 Mayıs 2014

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, internet haber sitelerinin Basın Kanunu kapsamına alınmasını öngören kanun tasarısının TBMM Adalet Komisyonu’ndaki görüşmelerinde yaptığı konuşmada haber sitelerini Basın Kanunu kapsamına alan tasarıya ilişkin olarak, “Gönüllülük esasına dayalı... ‘Kanun kapsamına girmeyeceğim’ diyene yaptırımımız yok” dedi.¹⁰⁷

4 Mayıs 2014

İnternet haber sitelerini Basın Kanunu kapsamına alan yasa tasarısıyla, TİB soruşturma gerekçesiyle gazetecilerin basın kartı iptal ettirilebilecek. Aynı gerekçeyle resmi ilanlar da kestirilebilecek. Tasarıya gazeteciler, “meslek hayatını bitirir ve Anayasa’ya aykırı” şeklinde sert tepki gösterdi.¹⁰⁸

6 Mayıs 2014

Ankara Dördüncü İdare Mahkemesi, YouTube’un başvurusu üzerine Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı’nın YouTube’a erişimi engelleyen kararının yürütmesini durdurdu.¹⁰⁹

¹⁰⁰ <http://sozcu.com.tr/2014/gundem/basbakan-erdogana-somada-protesto-509407/>

¹⁰¹ <http://sozcu.com.tr/2014/gundem/ankarada-soma-protestosu-2-509431/>

¹⁰² <http://www.diclehaber.com.tr/news/content/view/401591?from=3348453819>

¹⁰³ <http://sozcu.com.tr/2014/gundem/madenci-yakinlarina-tomali-mudahale-510921/>

¹⁰⁴ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/73615/Soma_icin_yuruyuse_satirli_saldiri.html

¹⁰⁵ <http://www.antalyakorfez.com/haber-7033-Kat%C4%B1lanlar%20fi%C5%9Flenmi%C5%9F.html> ve <http://sozcu.com.tr/m/mobil/video.php?url=/2014/video/genel/antalyada-soma-eylemine-katilanlar-fislenmis.html>

¹⁰⁶ <http://www.akdenizhaberci.com/haber/antalya-da-neler-oluyor--119/>

¹⁰⁷ <http://www.aa.com.tr/tr/haberler/320081--internet-haber-siteleri-basin-kanunu-kapsamina-aliniyor>

¹⁰⁸ <http://gundem.bugun.com.tr/internet-medyasina-tib-sopasi-haberi/1089004>

¹⁰⁹ <http://www.ntvmsnbc.com/id/25514254/>

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Marie Harf, “Türkiye’ye yönelik insanların algısı, onlar eğer Youtube’u engellemeyi durdurdukları, Twitter’i bloke etmedikleri takdirde değişir. İşte bu, insanların ‘hey, Türkiye’de ifade özgürlüğü pek de harika değilmiş aslında’ söylemelerine neden oluyor” ifadesini kullandı.¹¹⁰

8 Mayıs 2014

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Elvan, Ankara 4. İdare Mahkemesinin, YouTube’a erişim engeli kararının yürütmesini durdurmasına ilişkin olarak, “Mahkeme kararı henüz TİB’e ulaşmış değil. Karar ulaştıktan sonra TİB gerekli değerlendirmeyi yapacaktır” dedi.¹¹¹

12 Mayıs 2014

TİB’e verilen mevzuata aykırılık halinde basın kartını iptal etme yetkisi, Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü’ne geçti.¹¹² Ancak büyük tartışmalara neden olan, TİB’in isteği durumunda gazetecilerin haber kaynaklarına kadar bilgi isteyebilme yetkisini sağlayan madde tasarıda kaldı.¹¹³

16 Mayıs 2014

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Tayfun Acarer, Twitter için alınan kapatma kararı ve buzlama uygulamasının özgürlüklerin kısıtlanması değil, bireylerin özgürlüklerinin ihlalden dolayı alındığının anlaşılması gerektiğini vurguladı.¹¹⁴

20 Mayıs 2014

Zanlıların gözetlenmeleri, dinlenmeleri, internetin denetim altında tutulması gibi teknik takip konularında kullanılan Alman teknolojisinin Türkiye’ye satışına engel çıktı. Süddeutsche Zeitung başta olmak üzere Alman medyasında çıkan haberlere göre, Almanya’da Federal Ekonomi Bakanı ve Sosyal Demokrat Parti (SPD) Genel Başkanı Sigmar Gabriel, “İnternet özgürlüğünü kısıtlayan ve hukuka aykırı şekilde insan haklarına zarar veren rejimlere bu teknolojiyi satmamak lazım” diye konuştu. Gabriel, ‘hukuksuz devletler ve diktatör rejimler’ olarak tarif ettiği ülkelerin yanı sıra NATO ülkesi olmasına karşın bu teknolojinin Türkiye’ye satışına da karşı çıktı.¹¹⁵

İnternet gazeteciliğini düzenleyen tasarının son şeklini değerlendiren Antalya Barosu Başkanı Alper Tunga Bacanlı, “TİB’in gazetecilerin haber kaynaklarına dair bilgi isteme yetkisinin tasarıda kalması Anayasaya aykırıdır” dedi.¹¹⁶

21 Mayıs 2014

Dublin’de yapılan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile Twitter arasındaki ikinci tur görüşmelerde, Twitter’da hak ihlali ya da tehdit gibi konularda şikayeti olan kullanıcılar için Türkçe canlı destek hattı kurulması konusunda anlaşma sağlandı. Bu hat üzerinden iletilecek şikayetler ivedilikle incelenip, gerektiğinde mahkeme kararı olmaksızın sorun çözülecek.¹¹⁷ Bilgi

¹¹⁰ http://www.radikal.com.tr/politika/abdden_davutogluna_hey_turkiyede_ifade_ozgurlugu_pek_de_iyi_degilmis-1190474, http://www.cumhuriyet.com.tr/video/video/68571/ABD_den_Davutoglu_na_sert_cevap.html, <http://www.haber7.com/amerika/haber/1154630-abdden-turkiye-aciklamasi>

¹¹¹ <http://www.stargundem.com/gundem/1400114-youtube-karari-tibe-ulasmadi.html>, <http://www.milliyet.com.tr/elvan-youtube-karari-henuz-tib-e/gundem/detay/1879605/default.htm>

¹¹² <http://sozcu.com.tr/2014/gunun-icinden/o-yetki-tibden-alindi-507499/>

¹¹³ <http://www.aktifhaber.com/internet-medyasi-yasa-tasarisinin-son-hali-981351h.htm>

¹¹⁴ <http://www.aa.com.tr/tr/bilim-teknoloji/329191--Twitterda-gozler-dublin-toplantisinde>

¹¹⁵ http://www.cihan.com.tr/news/Almanya-dan-Turkiye-ye-teknik-takip-vetosu_5676-CHMTQzNTY3Ni80

¹¹⁶ http://www.bizimantalya.com/haber-54612-%E2%80%9CBasin_ozgurlugu_tehlike_altinda%E2%80%9D#.U6l89fl_umY

¹¹⁷ <http://www.aljazeera.com.tr/haber/Twitterdan-destek-hatti-adimi>

Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Tayfun Acarer, Dublin’de görüşmelerinin “çok olumlu geçtiğini” söyledi. ¹¹⁸

23 Mayıs 2014

Anadolu Ajansı’nın haberlerini izinsiz kullanan internet sitesi sahibinin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’ndaki haksız rekabet suçundan cezalandırılmasına karar verildi. Sorumlusu ve sahibi olduğu internet sitesinde AA’nın haberlerini izinsiz kullandığı tespit edilen bir kişi hakkında, İstanbul 1. Fikri ve Sinai Haklar Mahkemesinde dava açıldı. Mahkeme, sanığın eylemini “haksız rekabet” suçu olarak niteledi ve suçun işleniş biçimi, suç konusunun önemi ve korunan değer kapsamında 120 tam gün karşılığı adli para cezası verdi. ¹¹⁹

29 Mayıs 2014

Twitter’a özgürlük kararı tartışılırken hükümet, TİB ve mahkemeler aracılığıyla bu kez de seçimlerden hemen önce Youtube’a erişim yasağını uygulamaya sokmuştu. Geçen sürede idare mahkemesi, yürütmeyi durdurma kararı verse de TİB, youtube’a erişim yasağını kaldırmamıştı. Ancak, Anayasa Mahkemesi’nden Youtube yasağına “dur” kararı geldi. Anayasa Mahkemesi, Youtube avukatlarının yanı sıra Türkiye Barolar Birliği (TBB) ve bazı ana muhalefet Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinin bu yasakla ilgili yaptıkları bireysel başvuruları görüştü. Başvuruları kabul edilebilir bulan Anayasa Mahkemesi, tıpkı Twitter’da olduğu gibi Youtube’a erişim yasağının da demokratik hukuk devleti ile ifade özgürlüğüne ağır bir müdahale niteliği taşıdığına hükmetti. ¹²⁰

30 Mayıs 2014

Anayasa Mahkemesi (AYM) Youtube avukatı aracılığıyla Türkiye Barolar Birliği (TBB) ile CHP’li bazı milletvekillerinin başvurusunu karara bağladı. Mahkeme, başvuru sahiplerinin haklarının ihlal edildiğine karar vererek, erişimin engellenmesinin ifade özgürlüğünün ihlali anlamına geldiğine hükmetti. ¹²¹

30 Mayıs 2014

Anayasa Mahkemesinin “Youtube”un açılmasına yönelik kararıyla ilgili olarak, ilgili Today’s Zaman gazetesi, BTK’nın karara rağmen youtube’a erişim engelini hala kaldırmadığını vurguladı. ¹²²

31 Mayıs 2014

Hükümet, Twitter üzerinden paylaşılan yasadışı fotoğraf, görüntü ve bilgileri hemen silmek için Twitter ile uyumlu çalışan NetClean isimli yazılımı satın alacak. Yazılımla çocuk pornosu, illegal fotoğraf ve terör içerikli paylaşımlarının tweet atıldıktan beş saniye sonra otomatik olarak silinebilecek. ¹²³

CHP Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Sezgin Tanriku, Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu’na Anayasa Mahkemesi’nin 29 Mayıs 2014 tarihli Youtube kararının derhal uygulanması ve ifade özgürlüğü ihlalinin devamında ısrarcı olunmaması için başvuruda bulunduğunu açıkladı. ¹²⁴

MHP Grup Başkanvekili Oktay Vural da Anayasa Mahkemesi’nin özgürlüklere sahip çıkmasını doğru bulduğunu söyleyerek “Ama bu özgürlükleri kullanırken insanların özel hayatları

¹¹⁸ <http://www.sabah.com.tr/Teknoloji/2014/05/21/btk-baskani-Twitter-yetkilileriyle-gorustu>

¹¹⁹ <http://www.aa.com.tr/tr/kurumsal-haberler/333255--aanin-haberlerini-izinsiz-kullanan-internet-sitesine-ceza>

¹²⁰ <http://www.taraf.com.tr/haber-aymden-youtubea-ozgurluk-155753/>

¹²¹ <http://www.hurriyet.com.tr/ajanda/26516237.asp>

¹²² <http://www.todayszaman.com/news-349144-youtube-access-still-not-restored-despite-court-decision.html>

¹²³ <http://www.sabah.com.tr/Ekonomi/2014/05/30/Twitterda-net-temizlik-basliyor>

¹²⁴ <http://www.ihya.com.tr/haber-tanrikulu-aym-in-youtube-karari-icin-btkya-basvurdu-politika-359490/>

ile ilgili hakaretler varsa kanun elbette o kişilerin hayatını, kişisel haklarını koruması gerek” dedi.¹²⁵

Financial Times gazetesi, Anayasa Mahkemesi’nin video paylaşım sitesi olan YouTube’a erişimin engellenmesinin ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini aktardığına dikkat çekti. İngiliz Daily Telegraph gazetesi video paylaşım sitesine Türkiye’de erişimin mümkün olabileceğine, Başbakan Erdoğan hükümeti tarafından iki ay önce erişimi engellenen YouTube’un kapatılmasının Anayasa Mahkemesi’nin ifade özgürlüğü ihlali olduğuna karar verdiğine değindi ve benzer bir karar olan Twitter yasağının ise nisan ayında kaldırıldığını hatırlattı. Amerika’da yayımlanan Wall Street Journal gazetesi, söz konusu kararın 2 aydır Türkiye’de giriş yapılamayan YouTube’a erişim yolunu açabileceğini yazdı ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan hükümetinin şimdiye kadar web sitesinin erişime açılmasıyla ilgili daha alt kademedeki mahkeme kararını reddettiğini de hatırlattı. İngiliz yayın kuruluşu BBC ise Türkiye’nin en yüksek mahkeme kararının ardından YouTube’un yeniden erişime açılmasının mümkün olabileceğini yazdı. Yolsuzluk skandalının ardından video paylaşım sitesinin engellendiğine de vurgu yapan BBC, Türkiye’nin en yüksek mahkemesinin söz konusu yasağın ifade özgürlüğünü ihlal edici olduğuna hükmettiğini de aktardı.¹²⁶

ABD’nin Ankara Büyükelçisi Francis Ricciardone, AYM’nin YouTube kararıyla ilgili olarak, “Olumlu karşılıyoruz, önemli olan Türk hukuku. Biz Türk yargısının hakimleri değiliz, ancak ifade özgürlüğünü artıran her şey bize göre olumludur” değerlendirmesini yaptı.¹²⁷

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Basın Özgürlüğü Temsilcisi Dunja Dunja Mijatovic, Anayasa Mahkemesi’nin YouTube yasağını kaldırmasını memnuniyetle karşıladıklarını belirterek, kararın bir an önce uygulanması çağrısında bulundu.¹²⁸

Gazeteci, yazar ve akademisyen Jeff Jarvis, Türkiye’deki internet yasakları hakkında “Hükümetler interneti bir medya zannediyor. Oysa internet, her tür insanın konuştuğu bir meydandır, yaşam alanıdır. Medyayı kontrol edebildikleri gibi interneti de kontrol edebileceklerini sanıyorlar, fakat bu mümkün değil. Eğer insanların internette konuşmasına izin vermezseniz, onlar da kendilerine konuşacak başka yerler bulur ve bu konuşma pek de sakin olmayabilir. Tıpkı 2013 yılında İstanbul’un Taksim Meydanı’nda olduğu gibi” ifadesini kullandı.¹²⁹

Diğer

3 Mayıs

Dünya Basın Özgürlüğü günü dolayısıyla gazeteciler, Gazetecilere Özgürlük Platformu’nun çağrısıyla İstanbul Bab-ı Ali’de yürüdü.¹³⁰

6 Mayıs 2014

Fatih Altaylı Habertürk Gazetesindeki köşe yazısında iktidarın gazeteciler üzerindeki baskısını ve baskının yanında olan gazetecilerle ilgili düşüncelerini yazdı.¹³¹ (EK 1)

9 Mayıs 2014

Ahmet Hakan, Hürriyet Gazetesindeki köşe yazısında Hüseyin Çelik’in basına olan yaklaşımını eleştirdi.¹³² (EK 2)

¹²⁵ <http://www.ihha.com.tr/haber-mhpden-aymye-youtube-destegi-politika-359438/>

¹²⁶ http://www.zaman.com.tr/dunya_dunya-basini-youtube-kararini-nasil-yorumladi_2221041.html

¹²⁷ <http://www.cnnturk.com/haber/turkiye/abd-buyukelcisinden-youtube-kararina-ilk-tepki>

¹²⁸ [http://www.haberx.com/agit_youtube_yasagi_hemen_kaldirilmali\(17,n,11585702,108\).aspx](http://www.haberx.com/agit_youtube_yasagi_hemen_kaldirilmali(17,n,11585702,108).aspx)

¹²⁹ http://www.zaman.com.tr/cumaertesii_internet-medya-degil-yasam-alanidir_2221034.html

¹³⁰ <http://www.diskbasinis.org/index.php/haberler/9-bas-n-duenyas/95-gazeteciler-ozgurluk-icin-yurudu>

¹³¹ <http://m.haberturk.com/yazarlar/fatih-altayli/945471-a-be-utanmaz>

¹³² <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/26381949.asp>

Mehmet Talay “Basın özgürlüğü korunmalı...” adlı yazısında Gazeteci Ahmet Dökdök’ün 17 Aralık operasyonunda ayakkabı kutularıyla gündeme gelen Halk Bankası eski Genel Müdürü Süleyman Aslan’la ilgili, Süleyman Aslan’ın adını açıkça yazarak soruşturmanın gizliliğini ihlal ettiği gerekçesiyle dava açılmasını eleştirmiştir. ¹³³ (EK 3)

10 Mayıs 2014

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Danıştay’ın 146. Yıldönümü törenleri sırasında Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Fevzioglu’nun konuşmasının uzamasına “Edepsizlik yapıyorsun” diye tepki gösterip salonu terk etti. ¹³⁴ Yaşanan tartışma sonrası açıklama yapan Fevzioglu, “Ben burada TBB Başkanı’nın yapması gerek konuşmayı yaptım. Ne öyle bir talebim, ne de öyle bir beklentim var. Seçimlere kalmış iki ay. Ben birbirimizi kucaklıyorum diyorum. O anda kalkıp Başbakan son derece üzücü, saygı sınırlarını fersah fersah aşmış bir açıklama yapıyor. Bu konuşmanın her satırı düşünülerek yazılmıştır” dedi. ¹³⁵

15 yıldır yayın hayatına devam eden Mersin’in gazetesi İmece, Mersinli bir işadamı tarafından satın alındı. Gazetenin satılması, Mersin’de yerel basının geleceğine ilişkin kaygıları yine gündeme taşıdı. Bu kaygıların kaynağını ekonomik sıkıntılar oluşturuyor. ¹³⁶

15 Mayıs 2014

Soma Belediyesi önünde açıklama yapan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’a vatandaşların “hırsız” ve “katil” diye bağırarak tepki göstermesi üzerine, bazı vatandaşlar Başbakan korumaları ve polisler tarafından gözaltına alındı. Tam da bu sırada Başbakanlık Müşaviri Yusuf Yerkel’in bir yurttaşı tekmelerken görüntülenmesi sosyal medyada büyük tepki topladı. ¹³⁷

21 Mayıs 2014

Star Medya Yayıncılık, Star Medya Ajans, Star Matbaacılık, Dinamik Radyo şirketlerinin hisselerinin yüzde 50’sinin Ethem Sancak’a devri için Rekabet Kurumuna başvurdu. ¹³⁸

Olumlu Gelişmeler

8 Mayıs 2014

Terör örgütü MLKP üyesi oldukları gerekçesiyle Gaye isimli operasyon kapsamında 8 yıl önce tutuklanan ve müebbet hapis cezasına çarptırılan gazeteciler Füsün Erdoğan ve Bayram Namaz serbest kaldılar. ¹³⁹

12 Mayıs 2014

“KCK Basın Komitesi” davasından tutuklu bulunan 7 kişinin tamamı tahliye edildi. ¹⁴⁰

Gazeteciler Konfederasyonu yaklaşık 20 bin gazeteci, 73 gazeteciler cemiyeti ve 8 gazeteciler federasyonunun güç birliği ile ilk genel kurulunu 144 delegenin katılımıyla Ankara’da gerçekleştirdi. ¹⁴¹

¹³³ <http://antalyaekspress.com.tr/yazdir2.asp?id=61&makaleid=5746>

¹³⁴ <http://www.cnnturk.com/video/turkiye/erdogandan-fevzioglu-na-edepsizlik-yapiyorsun>

¹³⁵ <http://sozcu.com.tr/2014/gundem/metin-fevzioglu-ndan-ilk-aciklama-506485/>

¹³⁶ http://www.mersinhakimiyet.net/yerel-basinda-gelecek-kaygisi.html#_U24uly1byTs.facebook

¹³⁷ <http://sozcu.com.tr/2014/dunya/tekmeci-musavir-dunyanin-dilinde-509958/>

¹³⁸ <http://www.medyaradar.com/ethem-sancak-medyasini-buyutuyor-haberi-118825>

¹³⁹ http://www.radikal.com.tr/turkiye/yedi_yildir_tutuklu_olan_gazeteci_fusun_erdogan_serbest-1190949, ve http://www.haberturk.com/gundem/haber/946463-8-yil-sonra-serbestler

¹⁴⁰ <http://www.diclehaber.com/tr/news/content/view/401098?from=3106959280>

¹⁴¹ <http://www.milliyet.com.tr/turk-basininda-tarihi-guc-birligi-kutahya-yerelhaber-192652/>

16 Mayıs 2014

Gezi olayları sırasında Beşiktaş'taki apartman dairesinde tencere-tava çalarak kişilerin huzur ve sükûnetini bozdukları iddia edilen anne ve iki çocuğu hakkında açılan dava karara bağlandı. Mahkeme, sanıklara yüklenen suç açısından kasıtlarının bulunmadığını belirterek beraatlerine karar verdi.¹⁴²

26 Mayıs 2014

Atatürkçü Düşünce Derneği'nin 25. yıl kuruluş etkinliklerinde Aydınlık gazetesi ve Ulusal Kanal'a "Basının Özgür Sesi" ödülü verildi.¹⁴³

27 Mayıs 2014

TGRT televizyonu Gezi Parkı olayları sırasında İzmir Gazeteciler Cemiyeti ve Türkiye Gazeteciler Federasyonu Başkanı Atilla Sertel hakkında yaptığı haberler dolayısıyla İzmir Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan tazminat ve kınama davasını kaybetti. Mahkeme TGRT kanalının kınanması kararının TGRT Ana Haber Bülteninde yayımlanmasına hükmetti.¹⁴⁴

DEĞERLENDİRME

İfade ve basın özgürlüğü, Mayıs ayında da sorunlu alan olmayı sürdürdü. Buna, olayların yoğunluğundan çok, başbakanın ve hükümetin farklı görüşlere karşı takındığı hoşgörüsüz tutumunun yol açtığı söylenebilir. Başbakanın uluslararası örgütlere, ülkedeki muhaliflere karşı kullandığı dil, ifade ve basın özgürlüğünün sağlanması önündeki en büyük engel olarak görülmektedir. Gazetecilerin kuşkularını besleyen pek çok kanıt vardır.

Dört eski bakanın yolsuzlukları ile ilgili Meclis soruşturma komisyonu kurulmasına ilişkin önerilerin görüşmelerinin Meclis TV'de yayımlanmamasına ilişkin Basın Konseyi'nin kınaması (6 Mayıs), Gazetecilere Özgürlük Platformunun, "tutuklu gazeteci sayısı konusunda hükümetin gerçekleri saptırdığı" yolundaki açıklaması (6 Mayıs), Disk Basın İş'in Nisan ayında 200'den fazla basın emekçisinin işini kaybettiğini duyurması (5 Mayıs), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin başbakanı gazetecileri tehdit etmekten vazgeçmesini istemesi (26 Mayıs) örneklerden birkaçıdır.

Eleştiriler sadece yaygın muhalif basın ve onun örgütlerinden gelmemektedir. Başbakanın Aralık 2013'den bu yana darbecilikle suçladığı ve "paralel yapının sözcüsü" diye yaftaladığı Zaman gazetesi de gelişmelerin kaygı verici olduğunu yazmaktadır. Genel yayın yönetmeni Ekrem Dumanlı, 12 Mayıs'ta Akşam ve Yeni Şafak gazetelerinin adını vererek, "seviyesiz bir militanlık", "vahşi" ve "insanlık dışı", "ar damarı çatlamış" insanların yapabileceği bir gazetecilikten söz etti. Kendilerine yönelik kara propaganda ile "McCarthy ruhunun hortlaması"na ilişkin endişelerini dile getirdi.

Siyasal ortamın gerginliği, hükümetin bu gerginlik siyasetini sürdürmede kararlılığı düşünce ve ifade özgürlüğünü ciddi biçimde baskı altında tutmaktadır. Basın özgürlüğünün olup olmadığının bu kadar sık tartışılması bile kaygılanacak bir durum olduğunun kanıtı olarak değerlendirilmelidir.

¹⁴² <http://haber.kanald.com.tr/Haber/Gundem-32/Tencere-tavaya-ceza-yok-55852.aspx>

¹⁴³ <http://www.aydinlikgazete.com/mansetler/41609-aydinlik-ve-ulusal-kanala-basinin-ozgur-sesi-odulu.html>

¹⁴⁴ <http://www.odatv.com/n.php?n=yalan-haber-cezalendirildi-2705141200>

Ekler

EK 1:

6 Mayıs 2014

Fatih Altaylı (Habertürk Gazetesi)

A be utanmaz!

Freedom House'un raporu yayınlandı.

"Türkiye'de medya özgür değil" dedi.

Son 15 yılın en kötü tablosu ortaya çıktı.

Pek çok gazete ve gazeteci bu tabloyu eleştirdi. Ben dahil.

"Burada notun düşmesi, ekonomide notun düşmesinden daha utanç vericidir" dedim.

Başta Dışişleri Bakanı Davutoğlu olmak üzere AK Partililer ise "Bu rapor doğru değil. Türkiye'de medya özgür" dediler.

Siyasetçiyi anlarım, elbette "Biz medyaya baskı yapmıyoruz" der.

Bazıları gerçekten de yapmıyor olabilir.

Önemli olan birilerinin kendini baskı altında hissetmesidir. Birileri eğer kendini baskı altında hissediyorsa ve bunu ortaya koyan somut olaylar da varsa, baskı vardır.

Mesela, Türkiye'de İslamcılar yıllarca baskıdan şikâyet ettiler.

Buna karşın laik devletin sözcüleri, "Yok böyle bir baskı. İbadetinizi rahatça yapıyorsunuz, namazınıza niyazınıza karışan mı var!" dediler.

Bir taraf için "normal" olan, diğer taraf için baskı anlamına geliyordu oysa.

Bugün de durum bundan çok farklı değil.

İktidar, "Baskı yok" diyor, gazeteciler ise "Baskı altındayız" diyor.

Emin olun iktidarı anlıyorum.

"Baskı yapıyoruz" diyecek halleri yok.

Ama "Baskı yok" diyen gazetecileri gerçekten anlamıyorum.

Dün gazeteci demeye dilimin varmayacağı birisi, "Baskı falan yok. Ne baskısı" demiş.

A be dangalak, iktidarın yaptığı her şeyi översen, Suriye politikasını bile doğru göstermek için çırpınırsan, iktidar sözcülerinin bile savunmakta zorlandığı hataları canla başla savunursan, ileride Başbakan'a "başdanışman" olacak kadar cansiperane bir tavır takınırsan sana tabii ki baskı yok.

Sen baskıcıdan yana olursan, kim senin neyine baskı yapsın.

O zaman sorayım bu "başdanışman" adayına veya adaylarına:

- Çok değil 5 sene önce çuval dolusu parayla transfer edilebilecek gazetecilerin büyük bölümü, normalde alacakları maaşın dörtte birine niye tek bir gazetenin çatısı altına sığınmak zorunda kaldılar.

- Fazla okunmasa bile varlığıyla bulunduğu gazeteye prestij kazandıran Hasan Cemal veya benzeri yazarlar niye bilabedel internet sitelerinde yazmak zorunda kaldılar.

- Yüz binlerce dolara bir kanaldan diğerine geçen televizyonların çok önemli isimleri, niye maaş bile ödeyemeyen televizyonlarda program yapıyorlar.

- Niye "Alo"lar var.

- Niye uçaklarda, otobüslerde, iç ve dış gezilerde akreditasyonlar var.

- Niye kürsülerde medyaya ağır hakaretler ediliyor.

Bu yazdıklarına yanıt vermek için "Ama bak, her şeyi yazanlar var" diyecektir başdanışman adayları.

Yazılıyor da ne pahasına yazılıyor biliyor musun?
Hadi bunların hiçbirinin farkında değilsin, çevrende, etrafında olan biteni de görmüyorsun diyelim.

Yahu senin varlığın bile başlı başına baskının emaresi.

O baskı olmasa, sana değil bir gazetede, el ilanında köşe yazdırırlar mı, aynaya bakmıyor musun!

EK 2:

9 Mayıs 2014

Ahmet Hakan (Hürriyet Gazetesi):

AK Parti Sözcüsü Hüseyin Çelik, Türkiye’de basın durumu hakkında bilgi veriyor.

Diyor ki:

- Türkiye’de beş milyon gazete satılıyor.

- Bu gazetelerin 4’te 3’ü AK Parti’ye muhalif olan basındır.

- İktidarı desteklediğini söylediğiniz basının toplam tirajı 1 milyon 200 bindir.

İktidar partisinin en önemli ismi Hüseyin Çelik’in, basına yaklaşımına bakar mısınız?

Kafasında ikiye bölmüş Türk basınına.

Sanki ”dost kuvvetler/düşman kuvvetler” ayrımı yapar gibi “bizimkiler kaç satıyor/sizinkiler kaç satıyor” diye rakamsal analiz yapıyor.

Hüseyin Çelik’e göre bir gazete...

- Ya iktidarın sesidir.

- Ya da iktidarın karşısındadır.

Arada bir yer falan olamaz.

- Sen istediğin kadar evrensel standartlara uymaya çalış.

- Sen istediğin kadar “iktidar karşıtı gazete” ya da “iktidar yandaşı gazete” olmak isteme, sadece gazete olmak iste.

- Sen istediğin kadar habercilik kaygısını en önemli kaygı haline getirmeye gayret et.

- Sen istediğin kadar hakkaniyetli davranmaya çabala.

- Sen istediğin kadar gazetende iktidarın iyi yaptıklarına “iyi”, kötü yaptıklarına “kötü” de...

Hüseyin Çelik için fark etmiyor.

Eğer hükümetin doğrudan kontrolü altında değilsen...

AK Parti muhalifisin.

Türkiye’de basın özgürlüğünü hiçbir şey boğmuyorsa bile Hüseyin Çelik’in ayrımcı, ara renklere tahammülsüz, evrensel standartları önemsemeyen, gazeteleri “dost/düşman” diye ayıran, hükümet eleştirisine yer veren her yayın organını “AK Parti muhalifi” diye yaftalayan bu yaklaşımı boğuyor.

EK 3:

9 Mayıs 2014

Mehmet Talay (Antalya Ekspres Gazetesi):

Basın özgürlüğü korunmalı...

Dün Gazeteci Ahmet Dökdök’ün; 17 Aralık Operasyonunda ayakkabı kutularıyla gündeme gelen Halk Bankası eski Genel Müdürü Süleyman Aslan’la ilgili bir haberi yapmasından dolayı, hakkında dava açıldığını öğrendim.

Gerçi daha önceleri basın savcısı tarafından çağrılıp ifadesinin alındığını biliyordum ama ben de Dökdök gibi sayın savcının iddianame hazırlayıp dava konusu haline getireceğini hiç sanmıyordum...

Çünkü söz konusu operasyonla ilgili hemen en küçük detay bile yaygın basın ve televizyonlardan bangır bangır bağırılmış, haklarında yüzlerce manşetler atılmış, binlerce yorum yazılmıştı.

Yine şikâyetçi olan Süleyman Aslan, gözaltına alınmış, tutuklanmış ve halen de Dökdök'ün haberine konu olan fiillerden dolayı yargılanma süreci devam etmektedir.

Evinde bulunan ayakkabı kutusundaki milyon dolarlar yerel seçim malzemesi haline gelmiş, muhalefet partileri bunu afiş bile yapmışlar, televizyon reklamlarında kullanmışlardı.

Ama ne yaparsınız ki gazetecinin kaderi budur işte...

Kamuoyunu ilgilendiren bir konuyu haber yaparsınız, insanları bilgilendirirsiniz ama birileri çıkar sizi savcılığa şikâyet eder ve gider mahkemelerde yargılanırsınız...

Üstelik şikâyetçi olan zat-ı muhterem, şikâyetçi olduğu konuda yargıda aklanmış falan da değildir.

Hani, ayakkabı kutusunda bulunan milyon dolarlarla ilgili yargıda aklansa ve Dökdök buna rağmen haber yapmış olsa amenna, anlayacağım...

Lakin bildiğim kadarı ile böyle bir durumda söz konusu değildir.

Savcının iddianamesine göre; "Dökdök hakkında, Süleyman Aslan'ın adını açıkça yazarak yapılan soruşturmanın gizliliğini ihlal ettiği gerekçesiyle dava açılması istenmiş."

İnsaf...

17 Aralık Operasyonuyla ilgili gizli kalmış ne var ki?

Daha ilk günden itibaren operasyonu yapan savcılar ve polisler her şeyi kamuoyuna açıklamadılar mı?

Ayakkabı kutuları ve para kasaları televizyonlarda saatlerce gösterilmedi mi?

Operasyonla ilgili hazırlanan 4 Bakan hakkındaki fezlekelerde her şey alenileşmemiş mi?

Neyin gizliliği...

Soruşturmanın gizliliği varsa ortadaki bu binlerce yazı ve yorum, binlerce manşet haber, binlerce televizyon yorumu buna rağmen yapılmamış mı?

O zaman "soruşturmanın gizliliğini ihlal ettiniz" diye medya çalışanlarını mahkemelere çıkarıp yargılamak mı gerekir?

Demokrasinin olmazsa olmazı, düşünce ve ifade özgürlüğüdür...

Çağımızda bu özgürlüğün en etkili kullanıldığı alan, medya ve yayın araçlarıdır...

Kamunun çıkarlarını korumak, halkı idarenin haksız uygulamalarından haberdar etmek, halkın kanaatlerini ve düşüncelerini yine halka ve idarecilere anlatmak, bunlar hakkında yorumlar yazıp düşünceleri beyan etmek "genelde düşünce ve ifade özgürlüğünün, özelde de basın özgürlüğünün" kapsamındadır...

Eğer bu özgürlük yara alırsa, aslında yaralanan demokrasidir.

Bence Dökdök ve diğer gazetecilerin bu konuda yargılanması gazetecinin onur vesikasıdır...